

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leta . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHELSEA 3878
No. 235. — ŠTEV. 235.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1933, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 7, 1930. — TOREK, 7. OKTOBRA 1930.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

HOOVERJEVE OBLJUBE ORGANIZIRANIM DELAVCEM

AMER. DELAVSKA FEDERACIJA SE JE V ZADNJEM LETU POVEČALA ZA TRIDESET TISOČ ČLANOV

Predsednik je obljubil, da se bodo vkratkem začele ogromne javne in železniške gradnje, kar bo posenjalo najbolj praktični sistem za zavarovanje proti nezaposlenosti. — Kapitalisti so baje storili vse, kar so mogli, da so ohranili plače na stari višini.

BOSTON, Mass., 6. oktobra. — Danes se je začela tukaj petdeseta letna konvencija Ameriške Delavske Federacije. Zborovanje je otvoril z molitvijo katoliški kardinal O'Connell.

Glavno točka današnjega dne je tvoril govor predsednika Hooverja, ki je obljubil delavcem, da bo začela vlada v najkrajšem času z velikimi javnimi gradnjami ter bo potrošila v to svrhu na milijone in milijone dolarjev. Tudi železnice nameravajo izboljšati svoje sisteme ter zgraditi več nadaljnir prog. To bo najboljša garancija in to bo edini praktični načrt za zavarovanje proti nezaposlenosti.

Razmere v premogovni industriji je označil predsednik kot skrajno demoralizajoče, vsled česar je nastala po raznih delih dežele velika revščina. — Vlada preiskuje tozadevni položaj že več kot deset let ter smatra kot edino rešitev odpravo nevarne konkurence med 6000 neodvisnimi lastniki 7000 premogovnikov.

Sistem svobodnega tekmovanja ne sme iti nikdar tako daleč, da bi uničil stabilnost industrije ter vse izpostavl bedi.

Po Hooverjevem zatrdilu, so si kapitalisti prizadevali obdržati mezde na stari višini.

Nadalje je Hoover potolažil delavce z izjavo, da v Združenih državah ni še zdavnaj toliko brezposelnosti kot je je naprimer v Nemčiji ali v Angliji. Priznal je, da so v zadnjih desetih letih novi in izpopoljeni stroji pregnali iz raznih industrij nad dva milijona delavcev, toda skoro vsi ti ljudje so našli delo in zaslužek v novih poklicih.

Hoover je bil navidez zelo utrujen ter je govoril brez vsakega navdušenja.

Nato je poročal izvršilni odbor, da se izza zadnje konvencije, ki se je vršila v Toronto, povečala A. D. Federacija za trideset tisoč članov.

Zdaj šteje 2,961,096 članov, ima 104 zveze ter 29,266 lokalov.

Izvršilni odbor je tudi priporočil, naj se izreče konvencija za izdelovanje in prodajo piva, ki bi imelo dve in tri četrtine odstotka alkohola.

GOZDNI POŽAR V NEW JERSEY

WILLIAMSTOWN, N. J., 6. okt. — Južno od tukaj je izbruhnil požar ki se je v veliko nagnilo razširil. Sto akrov gozda je v plamenih. Vsa prizadevanja ognjegascov so bila dosedaj brez uspeha.

OGROMNA DESTILERIJA ZAPLENJENA V NEWARKU

V nedeljo so zaplenili suhaški agentje v Newarku, N. J., največjo destilerijo v zgodovini prohibicije. V tovarniškem posloju na Orange Street se je nahaja kotel, ki je drsal šestnajst tisoč galon. Destilerija je bila postavljena pred kratkim, ker se ni obravnavala. Našli so pa deset tisoč galon majše in deset tisoč funtov sladkorja. Naprava je bila vredna najmanj osemdeset tisoč dolarjev.

Radij so uporabljali za zdravljenje bolnikov, ki imajo raka.

BAUMESOVA POSTAVA SE NI OBNEŠLA

Governer Roosevelt je sklical konferenco v namenu, da se popolnoma izpremeni to postavo.

ALBANY, N. Y., 5. oktobra. — Governer Roosevelt je sklical za dan 14. oktobra konferenco izvedencev, ki je namen bil, naj se izpremeni Baumeso postavo ter tudi druge postave.

Njih izvedenje je postal tekom časa povsem nemogoče. V zvezi s tem je rekel governer.

— Nikakega dvoma ne more biti, da je obstajalo pri sprejemu odkrito upanje, da bo postava pripravljena s pomočjo francoske vlade.

Dosedaj ni bilo še nicesar določenega glede načina, kako naj se prevede v Anglijo trupla 47 žrtev katastrofe.

Najbrž bo dobila kaka bojna ladja maročilo, naj izvrši ta žalosten posel.

DRAGOCENA ZBIRKA ZA KONGRESNO KNJIŽNICO

WASHINGTON, D. C., 6. okt. — Uradniki Kongresne knjižnice so objavili, da so si v zadnjem času nabavili 250.000 knjig južno-ameriške literature. Kongresna knjižnica ima sedaj najpopolnejšo zbirko te literature.

POGREG MRS. PUTRICH

Se bo vršil v četrtek dne 9. oktobra iz hiše žalosti na 175 Crystal St., Brooklyn, v cerkev sv. Gabriela na Linwood Street in New Lot Road, kjer bo ob desetih dopoldne maša zadužnica, oddam pa na St. Johns pokopališče.

OSEM ŠRAJKARJEV

OBTOŽENIH

LOUISVILLE, Ky., 4. oktobra. — Danes je bilo obtoženih osem šrajkajočih premogarjev, češ, da so v zvezi z bombo napadom na premogovnik v Webster okraju. Kot znano, se je dne 11. avgusta pojavi na tamošnjem okraju aeroplant ter vrgel več bomb na kompanijsko lastnino.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

PREISKAVA GLEDE USODE BALONA R-101

Angleško zračno ministrstvo je dalo tozadevno obljubo. — Bojna ladja bo privredila domov žrteve.

LONDON, Anglija, 5. oktobra. — Zračno ministrstvo je danes izjavilo, da se bodo vršile vse preiskave glede vzrokov nesreče "R-101" povsem javno.

Poizvedovanja se bodo vršila v Angliji, in vse potrebno bo pripravljeno s pomočjo francoske vlade.

Dosedaj ni bilo še nicesar določenega glede načina, kako naj se prevede v Anglijo trupla 47 žrtev katastrofe.

Najbrž bo dobila kaka bojna ladja maročilo, naj izvrši ta žalosten posel.

MANIU ODSTOPIL KOT ROMUNSKI MIN. PREDSED.

PARIZ, Francija, 6. okt. — Iz Bukarešte poročajo, da je romunski ministrski predsednik Julio Maniu odstopil iz "zdravstvenih ožarov". Kralj je takoj sprejel njegovo resignacijo. Vzrok njegovega odstopa je baje ta, ker se ni mogel s kraljem sporazumi glede usode kraljeve ločene žene.

SVOJO ŽENO JE DAVIL

PHILADELPHIA, Pa., 4. okt. — 22 letni Edward Davis je bil danes zjutraj arretiran ker je skušal zadaviti svojo ženo. Mimo je prišel neki policist ter mu to preprečil. Žensko so odvedli v bolnišnico, kjer se je še po par urah zavedla. Zdravniki so izjavili, da je malo manjša, da je ni zadušil.

To se je zgodilo vsprito prevelike teže motorjev, vsled katere je bila skoropopolnoma uničena dvigalna sila zračne ladje.

Pcdpolkovnik Richmond je bil star še 37 let. Odkar je v službi žiga leta 1915, je delal neprestano z zračnimi ladji napol okorelega tipa.

Leta 1920 je bil Richmond član medzvezniške kontrole komisije v Nemčiji ter je nekaj časa tudi nadzoroval bojne ladje in vse hidroplane, katere je izročila Nemčija.

JAVNO PRENOČIŠČE V JETNIŠNICI

Zupan mesta Chicaga je odredil, da se uporabi staro jetnišnico Cook okrajo kot brezplačno prenove za mestne bresposecene. Jetnišnica je vsekakor poima, in kot vidite na sliki, jih nekaj prenovejte tudi na dvorišču.

GENERAL. ŠTAB ZRAKOPLOVNE SLUŽBE UNIČEN

Skoro vse izvedenci angleške službe so bili usmrčeni. — Materijalno škodo cenijo na deset milijonov dolarjev.

LONDON, Anglija, 5. oktobra. — Z naglico trenutka je izgubila Anglija vsele uničenja vodljivega zračnega R-101 včeraj zjutraj 46 dragocenih človeških življenj.

Z njimi pa so izgubili tudi vse izkušnje, katere je nabrala skupina strokovnjakov v času po vojni. Ta skupina predstavlja takoreč angleški generalni štab zračoplovstva. Ti ljudje so se več let prizadevali, da porazijo nemško supremacijo v vodljivih zračnih ladjah.

Neglede na velikanske izgube v vodstvu, je tudi treba smatrati za popolnoma izgubljene svete, katero so porabili za grajenje zračnih ladij. Te izgube znašajo več kot deset milijonov dolarjev.

Tragedijo smatrajo za velik udarc za gradilni program zračnih ladij. Med izvedenci, ki so izgubili svoje življenje, se je nahajal tudi podpolkovnik Richmond, ki je na pravil načrt za "R-101", mož, ki je prišel takoj za dr. Duerrom, slavnim gradilcem Zeppelin.

Ko so lansko leto gradili tako R-100 in R-101, so smatrali kritiki vodljive balone za zastarele.

Vsi so jih hiteli braniti.

— Nobena katastrofa ni bila mogiča, — sožljavljali izvedenci, — takrat. — Obe vodljivi zračni ladji sta prestali poskusne polete v najbolj neugodnih prilikah, radi katereh sta znana mesec oktobra in november, a usoda je hotela...

Malo poprej se je glasilo, da je Richmond odobril zgrajenje nadaljnega dela "R-101".

To se je zgodilo vsprito prevelike teže motorjev, vsled katere je bila skoropopolnoma uničena dvigalna sila zračne ladje.

Pcdpolkovnik Richmond je bil star še 37 let. Odkar je v službi žiga leta 1915, je delal neprestano z zračnimi ladji napol okorelega tipa.

Leta 1920 je bil Richmond član medzvezniške kontrole komisije v Nemčiji ter je nekaj časa tudi nadzoroval bojne ladje in vse hidroplane, katere je izročila Nemčija.

NEURJE NI POVZROČILO KATASTROFE

Znani nemški poveljnik vodljivih balonov, dr. Eckener, pravi, da se mu ne zdi verjetno, da bi dež prisilil "R-101" k tlon.

LIPSKO, Nemčija, 6. oktobra. — Znani poveljnik Zeppelin, dr. Hugo Eckener, je povedal tukajnjim časnim poročevalcem, da dež najbrž ni prisilil "R-101" k tlon.

Tozadevno menje se je namreč pojavilo po raznih angleških listih, toda dr. Eckener ne smatra te domneve verjetnimi.

Rekel je, da je imel angleški balon skorost toliko modri kot "Graf Zeppelin", ki je moral na svojem poletu v Južno Ameriko skozi grozni vihar. Dež je izjavil na "Zeppelin".

Na povratnem poletu okoli sveta, — je izjavil dr. Eckener, — smo zašli v tako to do in tak vihar, kakor nekdanje nisem se nikdar doživel. Vihar smo pa izborno prestali, ne da bi vrgli s krova le mrvice balasta.

Destavil je, da zahteva Stahlhelm takojšnje razveljavljanje socijalistične diktature na Pruske in takojšen izgon vseh, ki so Nemčijo spravili v nesrečo.

KANCER SPREJEL HITLERJA V AVDIJENCI

BERLIN, Nemčija, 6. oktobra. — Kanceler Heinrich Brüning je sprejel nocoj v avdijenci Adolfa Hitlerja in fašistično delegacijo. O čem se je posvetoval s Hitlerjem, ni znano. Delegaciji je pojasnil značaj programa za finančno reformo.

Način na katerem je izplačevalo na zadnjih poletih naslovljence točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na pri nas izdanih potrdilih.

Naslovljenci prejmejo toraj denar doma, brez zamude časa, brez nadaljnih potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljencev in žigom zadnjih pošč, katere dostavljamo potrdiljem v dokaz pavilnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nesreč pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi na sodniji v staro domovino.

Nastopni seznam Vam pokaže, koliko dolarjev nam je začasno potrebuje poslati za označeni znesek dinarjev ali lir.

V Jugoslavijo

Din	500	\$ 9.40
"	1000	\$ 18.60
"	2000	\$ 37.00
"	2500	\$ 46.25
"	5000	\$ 91.50
"	10,000	\$ 181.80

V Italijo

KRATKA DNEVNA ZGODBA

OST:

GRAF VON MISKOLC

Vsi tisti, ki so opravljali v tistih letih, ko smo "se ali" vojsko, svoja junaštva gori po Karpatih, vedo, kaj je Miskolc. Sicerini se je vozil, ga obesi v drugi vogal kupeja, vza me moj klobuk in ga položi na klop in kovčeg... z eno besedo: o-kupira ves kupe... Zakaj? On pravi: ...Tutto occupato... Io Napoli. Dobro je... Ruijni chianti Meleto sahtevo žrtev v konverzaciji in žrtev sem ja...lo še en funkcionar, — mi pravi. Potem nadaljuje madžarski in jaz mu prikramam s po možnosti ljuboznivim obrazom. Razgovor se pone dalje in on ga zavila narahlo... Konverzacija je eddalj živahnejša in čim živahnejša postaja, tem manj razumem, ker govorji zdaj sploh že samo madžarski. — Pove mi potem, da je iz Miskolca... To je bilo u-sodno! Zanj! V tem hipu je bil krščen, v tem hipu sem ga ukenil v svoj spomin, v galerijo odličnih sotnikov in ga krstil: imenoval se bba na večen čas, ti gobec in klepetuša, ti baratom in tintonivec, imenoval se bo: Graf von Miskolc!

Trebušasta steklenka se prazni, graf se je poslužuje in govorji... Ke se vozimo skozi predor, mi opozori na ta fakt, eč, da je to: "alagut..." In skozi alagut se vozimo poteskrat... V Rim gre, in v Napolj... A najprej v Napolj... Stiri tedne ima dopusta... Chianti teče in beseda. V Rusiji je bil... ujet... Hal... pa jo urežemo po rusku... A on, ki govorji vse jezikje po madžarsko, pove, da je "ruski haroši čelovjek..." — Ako mu zmanjka besede, skomigne z rameni in naredi gesto z obema rokama... razprostre jih in speti sklene... Pri tem našobi usta... To stori tisočkrat... ker besed mu zmanjkuje s pošastno naglico — kakor vinca v njegovih kleletih...

Torej v Napolj gre in zato hoče ostati sam v kupeju, da bo spal... Ako kdo odore vrata in pogleda v kupe, se prestraši, ker vidi vse kovcege, klub moj in plăc pe se-dežih... Graf Miskolc pa mu reče z suverenim prezirom ruski: — Bud zdarov, — v slovo... A zgodis se, da vse rezerviranje nič ne pomaga... zakaj nedelja je in pred Firencem je postaja, ki se imenuje Pistola...

Rekel sem že: človek nikdar ne ve kje zadene ob zagonetko, ne ve, da prete presenečenje na vsakem koraku... In je tako! Z mojim sotnikom se je tekom dveh ur čakanja na postaji zgodila čudovita metamorfoza. Prej tih in mrk, je govoril zdaj na hodniku z vsemi pasažirji. Govoril je madžarski, kdaj pa kdaj je pa pomešal besedo italijansko z ogrskim naglasom... Govoril je neprestano na desno in levo, ko da se hoče nagraditi za molk od Benet. Odkod izpremem...? Potem — sredi razgovora stoli v kupe, zapre vrata, zagnre zastor in reče: "basta". Izpod svojega plašča pa potegne trebušasto steklenico "Chianti Castello di Melito" — nastavi in pije... Da, da... zdaj so mi misli zjasnile in "Antracentiente" je bila le plašč... Chianti pa je postal zgovoren...

Preko Apenin je reže vlak... Sopotnika se polasti nemir... Brez vprašanja vzame moj površnik in kaže: "La mare... La mare..." Vse kar je bilo v oddelku je obstalo z krikom: — kaj pomeni to...? Potem pa je nastal smeh... Razmišljal sem in spoznal, da je Graf Miskolc hotel s temi usodnimi besedami povedati: glejte, mati! La madre... a rekel je: "morje!"... Da, da morje, črno morje sladkega Chiantia. Beseda je tu pada na malega vsekakor učinkovala, ker se je točno odzval, kar se tiče "la mare".

Do Firence se je spriznjil z vsemi in spriznjil vse otroke z občudovanja vredno vztrajnostjo do krčevitega joka. Ko je vlak zavolil na peron florentinskega kolodvora, je tulio v kupeju vse, kar je bilo do deset let in ljudje so z blazno naglico zapuščali prostor... Bili so med njimi taki, ki so se vozili v Kalabrijo in Taormino na Sicilijo, — a rajo stati na hodniku — samo v tem peku ne. In Graf von Miskolc je imel od Firence dalje svoj kupe in je lahko mirno zaspal: pa užival črno tekočino... Roke svetih dala... On pa je potoval v Napolj.

Da, v Napolj!... Par dni načo je divjal tam silen potres... In zaradi tega pišem te vrstice. Moj ugledni učitelj kemije in učenjak profesor Belar je te pot v zmoti... Niso bili vzrok potresu elementi ne, ne seismografi so sicer beležili tresljaje, da, to je res — a potres je naredil moj Graf von Miskolc. — So stvari, katerim ne vem, kako so se rodile in ki so obdane z večno skrivnostjo — tu pa sem prepričan, da je moja domnevna prava: ko je "funkcionar" prestopil na napolske luke, je bila katastrofa tu... Učenjaki ne bi nikoli ugotovili parvega vzroka. Zato dospiram znanosti ta skromni prispevek o postanku napolske katastrofe in ga povežem s pozdravom Miskolcu.

IZ DEŽELE VESOLJNEGA
POTOPA

V asirsko-babilonskem oddelku britskega muzeja so razstavljeni najnovježje zbirke izkopani iz okolice stare Nineve, ki jih je muzej dala odprava dr. Campbella Thompsona v Hutchinsona. Se važnejše pa so izkopanine skupno odprave britskega muzeja in pennsilvanske univerze iz okolice pravljene sumerskega mesta Ur. Osobito pozornost zaslužuje strelvala okostja, ki jih je odprava izkopal globoko izpod debele naslage glin, nanešene ob kaki veliki povodij. Učenjaki so mnenja, da je ta povodenj najbrž bila oni katastrofni vesoljni potop, ki ga nam opisuje sv. pismo stare zavezne in druge baje načinov ob obali Sredozemskega morja. Zelo verjetna je razlag, da se je ob koncu ledene dobe, ko se je voda rastopljenih lednikov Armeniškega višavja odtekla v morje, dvignila gladino morja in zalaža prastara človeška bivališča. Množice vode, ki so bile ne-gibne v armenskih lednikih, so bile nedvomno tako ogromne, da so zvisele gladino morja. Iz Armeniškega višavja tečeta mezopotamski reki Efrat in Tigris in sta tudi znatno prispevali k temu vesoljnemu potopu, po katerem je ostalo sumersko ozemlje zasuto pod globoko plastjo ilovice.

Iz te naplavine izkopani predmeti pričajo o visoki kulturni stopnji onega ljudstva, ki ga je zadele silovita povodenj. Najdeni lončarski izdelki govore o močno razvitem umetniškem okusu in je naravnost čudež, da Židje, ki so prišli iz krajev s tako visoko razvito umetnostjo, v svoji novi domovini niso pokazali skoraj niti sledu smisla za umetnost. Izkopani so nam ohranile tudi popolnoma tip sumerskega dijoveka, ki so ga učenjaki stavili na temelju najdenih loban. Izmed okrasov vzbujajo pozornost dijadem iz tanko kovanih zlatih listov, dragocene ovratnice in škalice za puder, s katerim so si barvale sumerske lepotice siroke zelenle kroge: okoli oči. V skulpturah je najden še ostanek te harpe.

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA
Angleško-slovensko
Berilo
(ENGLISH SLOVENE READER)

Število 1000
\$2.—
Razredite za pet
KNJIGARNI GLAS NARODA
218 West 18 Street
New York City

PRIMORSKE NOVICE

V Gorico je prispel 29. oktobra vilo. Dne 1. maja t. l. je dal znamenje s sireno po pomoti dvakrat ruder Repulse iz stare idrijske rovine. Prijeli so ga in poslali na Liparski otok, kjer se počuti zelo slab, ker je jetičen.

V Senozetah je letovalo mesec dni 160 tržaških otrok Poslala jih je tja fašistična organizacija. Ko se otroci vrnili, se njihovi starši niso mogli načuditi, kako zdravbarvo imajo in kako so se zredili. Ko so jih tehtali, so ugotavljali po vrsti, da so se otroci obeležili zatari in celo za štiri kile. Tako dobiti je dobroločno da ga tje ne bo. Zato vabijo vse goriške deželane v Gorico, da bodo videli fašistični žitni vlak.

Pri slovesnem nameščenju fašističnega zveznega vodstva v Puli se je v svojem govoru razgrel talnik Relli-Ražem proti onim številnim fašističnim nasprotnikom, ki večljajo v ljudstvu prepiranje, da je mizerija v Italija največja in da je tega krv fašistični rezim. Relli-Ražem je naročil, da treba take laži odbiti s pestimi. Med drugim je potoljal, da se ni moglo za Pulo še nič storiti, za kar teci vzrek v splošni gospodarski krizi. Ko bo premagana, nastopil boljši čas za Pulo in njena industrijska cena bo mogla vzveteti. Kar se tiče industrijskih con v Trstu, Puli in na Reki, je gotovo, da ne bo uspevala nobena, ker se nove življenju sposobne industrije ob gorenjem Jadranu nameščajo, kar je znano. V Marheri, v novo zgrajenem industrijskem središču in pristanišču tuk Benet, je

Trst želi dosegri kar najugodnejši cestne zveze z Gorico. Vidom, Čedadom in Pordenonom. To potrebuječuti Trst kot glavno v obrambu Italije proti vzhodni Evropi in Balkanu. Tržaški listi priporočajo zato rimske vlad negrepant, da naj poskrbi za kar najrazsejnejše cestne in železniške zveze v Julijski Krajini. "Piccolu" je pri sevu zlasti zveza z videmsko Furiani, kjer vidi najizdatnejšo in najčistejo demografsko zalogo za penetracijo in jezikovno razširjenje proti obmneni črti. To se zdi "Piccolu" po italijanski vojaški zmagi največja akcija.

Iz Trsta odide poljski generalni konzul Vladimír Kwiatkowski, pozan v zunanjem ministrstvu. V Trstu je služboval osem let in ustavil italijansko-poljski kulturni krožek. Te dni je imel krožek svoj letni občni zbor, na katerem se je predsednik dr. Pitacco poslovil od Kwiatkowskega, proslavljajoč ga kot odkritosrčnega, in zaslubiščnega prijatelja Trsta. Kwiatkowskemu je obljubil, da bo tudi na svojem novem mestu podpiral tržaške gospodarske interese.

Dispanzeri za letične v tržaških provincih so v Trstu, Miljah, Tržiču in Gradežu, na Krasi in na Poštovinici in nobenega, pač pa je poselit podješke občine potovnimi dispanzeri. Lani je bilo preiskanih v štirih dispanzerjih nad 5000 oseb, letos že skoro 4000. Potovni dispanzer je posvetil svoje delovanje v prvi vrsti solskim otrokom.

Idrijski dekan msgr. Mihail Arko je imenoval ob priliki svoje zlate maše za častnega kanonika gorškega stolnega kapitila. Celo-kupni gorški kapitel mu je te dni izročil dekret z mitro. Članji tercijanske kapitola, pravstolne cerkve v Gorici so pravi kanoniki in apostolski protonotarji "supranumerari" in kot taki papeževi hišni prelati s pravico mitre. Dekan Arko deluje v Idriji že 33 let in je pri prebivalstvu splošno priljubljen. Rudniška sirena v Idriji ne tulje več, ker jo je ravnateljstvo odpravilo.

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA
Angleško-slovensko
Berilo
(ENGLISH SLOVENE READER)

Število 1000
\$2.—
Razredite za pet
KNJIGARNI GLAS NARODA
218 West 18 Street
New York City

Zamore potovati vsak ameriški državljan in pa tudi vsak nedržavljan, ki je postavni potom došel v to deželo. Kdor je toraj namenjen potovati to leto, naj se pridruži enemu našim skupnim izletov, pa bo udobno in brezskrbno potovati. To leto priredimo se sledeče izlete:

Po FRANCOSKI progi s parnikom "Ile de France" preko Hayre:

TRETJI JESENSKI IZLET
24. oktobra

12. decembra: VELIKI BOŽIČNI IZLET

Po COSULICH PROGI preko Trsta
PRIHODNJI IZLET
z motorno ladjo "SATURNIA"
dne 28. novembra 1936

Nadaljni izlet po isti progi:
10. decembra — "Vulcania"

Za cene, za pojasnila in navodila glede potnih listov, vizevjev, permitov itd. pišite na najstarejše slovensko tvrdko, preko katere so že sto in sto-tisoč potovovali v popolnem zadovoljstvu. Vsled 40 letne prakse v tem poslu Vam lahko jamči za dobrino in solidno postrežbo in pa kar je najvažnejše, da boste o vsem točno in pravilno poučeni.

SAKSER STATE BANK
42 CORTLANDT ST., NEW YORK

Tel. Barclay 5380

PREROKINJA LAILA

Neki nemški politik, ki pa noči izdati svojega imena, je pozval, kakor poročajo berlinski listi, v nemško prestolnico indijsko pre-rokinjo Tersren Lailo, da bi v prihodnjih dneh na veliki politični konferenci napovedala bližnje dogodek po svetu in zlasti v Nemčiji. Njene napovedi bodo potem objavljene, da bi omogočili čim širšo kontrole.

Laila je že v prejšnjih časih pre-kočevala, v prvi vrsti politikom in diplomatom, bodočnost in v treh primerih so njene prerokove vzbudile veliko pozornost. To je bilo nekoliko mesecov pred katastrofnim padcem senoškega župana Medeni.

Istarska Bistrica je že star kraj. Blizu trga so odkrili grobišče iz predzgodovinske dobe. Bistrica se je razvila v ozvožju starega grada okoli leta 1200, predvsem zaradi ogromnih gozdov. Tekom časa je nastala v Bistrici obsežna lesna industrija. Čitalnica je bila ustanovljena leta 1866. V trgu je sedaj več uradov, orožnikov in velike vojašnice. Bistrica steje prebivalstvo 1400. Turistov in letoviščarjev je v poletnem času vedno več. V Bistrici je znana tovarna "Pekate-

ta". Iz Argentine poročajo izseljeni v kraljev Sarandi delajo naši ljudje največ na cestah in pri gradnji poslopij po mestih. Preteklo zimo je bilo preveč dežja, zato ni bilo zadostni zasluzen. Kdor ima delo, se ga mora trdno in vestno držati, kajti na tisoče ljudi je brez posla. Mnogo je tudi naših, ki isčejo dela tri mesece, pa ga ne morejo dobiti. Kdor dobi iz Argentine denar, naj ga dobro porabi v sesti, da je zelo težko zasluzen. Naj nikar ne prihaja v Argentinijo gospodarsko pomogati, prihodno plemiad bo resila vprašanje svojih neposancev. Tedaj je čaka tudi večji puč oz. pogrom, ki bo zahteval veliko žrtev; po tem dogodek bodo nemški narodni socijalisti izginili s prizorišča.

Dalje pripoveduje ga Laila, da bo napočela v manj nego 15 mesecih v Rusiji ogromna protirevolucija: manjše revolucije bodo tudi v Albaniji in v Italiji, ki pa jih bo Mussolini baje potlačil. Poleg drugih manjših stvari je napovedala še to, da bo Schmeeling še trikrat vodil uspešno borbo za naslov svetovnega boksarskega prvaka, a v prihodnjem letu se bo angleški pre-stolonaslednik princ Waleski končno porobil.

MUSLIMANSKA CERKEV V PRAGI

V Londonu posluje odbor, ki ima na razpolago znatna denarna sredstva za gradnjo muslimanskih božnjakov po evropskih mestih, kjer bivajoake muslimanske manjšine. Med ruskimi begunci v Pragi je precej muslimanov in tudi se obrnili na londonski fond, da jim zgradi prepotrebno džamijo. Londonski odbor se je odzval želji, praska občina pa je prispevala v letu 1935. Na letu 1936 je bila zgrajena prva džamija v Idriji, ki je bila zgrajena v prvi vrsti solskim otrokom.

Dunajska protizvodnja piva, ki zavzema priljivo polovico celotne avstrijske proizvodnje te pijace, je v letošnjem avgustu nazadovala napravno lansko avgusto za celih 35 odstotkov. To nazadovanje sta občutno ugotovili tudi državni džamiji, ki sta v tem času pobrali za približno 8 milijonov dinarjev manjih raznih davčin na pivo nego v lanskem avgustu.

DUNAJČANI PIJEJO MANJ

Na obisk v staro domovino

Ambridge, Frank Jakšic.
Bessemer, Mary Hribar
Braddock, J. A. Germ.
Broughton, Anton Ipavec
Claridge, A. Yerina
Conemaugh, J. Brezovac. V. Ro-vanek.
Crafton, Fr. Machek.
Export, G. Previč, Louis Jupan-čić, A. Skerl.
Farrell, Jerry Okorn.
Forest City, Math. Kamin.
Greensburg, Frank Novak.
Homer City in okolico, Frank Fe-renchack.
Irwin, Mike Paushek.
Johnstown, John Polanc. Martin Koroshets.
Krain, Ant. Taušek.
Luserne, Frank Baloch.
Manor, Fr. Demšar.
Meadow Lands, J. Koprišek.
Midway John Zust.
Moon Fun, Fr. Podmilšek.
Pittsburgh, Z. Jakshe, Vinc. Ath in U. Jakobich, J. Pogačar.
Presto, F. B. Demšar.
Reading, J. Pezdro.
Steelton, A. Hren.
Unity Sta. in okolico, J. Skerl.
Pr. Schifrer.
West Newton, Joseph Jovan.
Willock, J. Peteršel.

UTAH
Helper, Fr. Kreha.
WEST VIRGINIA:
Williams River, Anton Švet.

WISCONSIN
Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren.
Sheboygan, John Zorman.
WEST ALLIS:
Frank Skok.

WYOMING
Rock Springs, Louis Štefan.
Diamondville, F. Lambert.

POZOR, ROJAKI

In naslovna na lista, katerega prejemate, je razvidne, kdaj Vam je naročina pošta. Ne da-kajte toraj, da se Vas opominja, temveč obnovite naročino ali direktno, ali pa pri enem sled-či naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Lauhia

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Culig, A. Saftic.
Salida, Louis Costello.
Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA

Indianapolis, Louis Banica

ILLINOIS

Neljubljena žena.

ROMAN Iz ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil G. P.

Nadaljevanje

— Ne, Malvina, tudi jaz. Ne pa tako kot misliš ti! Prijela se me je častihlepnost in njej sem žrtvoval dosti, — še preveč! Pozabil sem pogosto kaj je pravzaprav z menoj. Odčujil sem se samemu sebi ter pokladel darove na žrtvenik! Zakopal sem se v delo. Seda, ko je bila naslednja moja častihlepnost, se mi je zdelo prazno in ničeve vse, kar sem dosegel. Želel bi, da bi ostala revna ter brez — krivde!

Njegove zadnje besede so zvenele mrko in temno. Ona se je pozorno obrnila vanj.

— Brez krivde? Da, Rolf, sedaj uvidim. Morala bi te boljše razumeti, ti več zaupati. Zapletla sem se v malenkostno ljubosumnost ter se postavila na stran, ker sem misli la, da sem to dolžna svojemu posnu. Edinolej jaz sem kriva vsega — ti ti si popolnoma brez krivde!

On je prebledel ter za trenutek zapri oči. Nato pa je zagorel po ljub na njegovih ustnih.

— Če bi vedela! — si je misli pri tem...

— Biti brez krivde, — Malvina, kdo bi mogel to? — je rekel hri-pavo ter mučeno.

Pogledala ga je prestrašeno.

— Rolf kaj pa ti je?

— Nič, Malvina, — ne prestraši se! Le nekoliko sem nervozem, prenapet od dela. Čas je, da pride domov najin sin! On me more nekoliko razbremeni. Mladostna prožnost izginja!

Skrbno so visele njene oči na njem.

— Privoščiti si moraš nekoliko miru, kadar se bo Heinz vrnil domov. Ne smel bi ga pustiti odpotovati za vse leto!

— Vendar, Malvina, dosedaj je še šlo. On ni še takoj uživel v svojo poslu, da bi ne mogel biti sam. Jaz mu privoščim to lepo potovanje, na katerem se lahko dosti nauči!

— Naj sedaj skoči s svojimi mladimi močmi v jarem. Kako dobro, da si vzgojil Heinz za svojega naslednika!

— Sedel je zopet k njej ter položil roko krog ramen.

— Da, Malvina, to je dobro. In on bo postal zmožen človek, najin Heinz. Ta bo vodil naprej moj posel in jaz bom imel veselje žnjin. Se-daj, ko si tako dobro prizpravila Heinz, izpravi tudi ti za par mesecev in skupaj bova lahko odpotovala, v miru in udobnosti. Kjerkoli namna bo ugajalo, bova ostala. Na ta način bova lahko dobila nazaj, kar sva zamudila v svojem življenju!

Ona je vsa srčna prikimala in on jo je nežno poljubil na usta ter oči.

— Ti si še vedno tako lepa, Malvina. Kot mladostni čar leži na vsem tvojem bitju!

Ona je lahko vzdihnila.

— Imam sive lase na glavi! — je rekla, polna žalosti.

— Pri meni moraš šteti rivate, Malvina. Sneg leži na moji galvi!

— Vedno boš mlad, tudi kot starček, — je rekla s plamtečimi očmi. Iztegnil je roki predse.

— Dokler bom mogel delati, — dat! Ko pa me bodo zapaščale moči, si želim hitrega konca! Le ne tako brezposelno veneti, — to bi bilo strašno za mene!

Takrat se je vrnila Ria. Nosila je pred seboj vazo, katero je postavila na mizo.

Stric Rolf jo je takoj pričel dražiti.

Zelo razposajen je bil danes. V očeh tete Malvine pa se je bliskalo moko.

Mehek, srečen izraz je ležal na obrazih obeh.

Ria je globoko vdihnila, kot oproščena težke teže.

Malvina je bila zelo prijazna žnjo in stric Rolf je bil tega vesel.

Vsek trenutek je bilo pričakovati povratak Heinza Materna. Napravil je z veseljem veliko potovanje po vseh možnih deželah, Za njegov sprejem so pripravili vse mogoče stvari.

Ria je zelo žežela spoznati Heinza Materna.

Videla je že dosti njegovih slik in očetu je moral biti zelo podoben.

All mu je bil sličen tudi po znacaju?

Ali bo prijazen napram njej ali pa osoren, kot njegova mati? Dosti je razmisljala o vsem tem ter nestrpno pričakovala dneva, ko bo došpel.

Razpoloženje v hiši je bilo sedaj zelo veselo in prešlo je celo na služabnike.

Iznenjava pisem s Heinzem se je omenjevala le na najbolj potreben, ker je hodil iz kraja v kraj.

Malo pred Božičem je prišlo pismo Heinza in za njim tudi on sam.

Ria se je umaknila v svojo sobo da ne moti prvega svidenja sina s starši.

Z okna ga je videla stopiti iz voza

Rdečica razburjenja je obilila njena lica.

V resnici, Heinz Matern je bil pomiljena podoba svojega očeta. Bill je velik vitek kot on ter imel ista, široka pleča ter iste elastične kretanje.

Njegov obraz je kazal energične poteze in oči so bile na sličen način globoko udrite. Celo lase je nosil tako kot njegov oče.

Ria je slišala njegov smehlja, ki je bil zelo podoben smehljaju očeta.

Občutel velike zapuščenosti jo je obsel, ko je stala v svoji sobi ter čakala, kjer bo konec premu pozdravu.

Pri duši ji je bilo tako, kot da se mora iznova boriti za svoje mesto v hiši. Kako naj se postavi napram sinu?

Pri kosilu sta se srečala prvič. V veselju svojega svidenja z očetom je popolnoma pozabil na novo tovarisko.

Heinz Matern je spoznal dosti najlepših žensk vsega sveta. Vsled tega ni napravila tiba, priprosta narava Rije Rotman nikakega posebega utisa na n.

Tudi ni bila, kot pravijo, lepa ženska, kajti njeni čari niso stopili v oči tako hitro, kot bi človek domneval. Kdor pa se je vgljibil v njene poteze ter v njene temne oči, je moral takoj videti, kako globoka duša se skriva v njih.

Sedaj je stala Ria pred njim leseno in trdo.

Citala je začudenje na njegovem obrazu in čutila pekočo bolečino, katero vabuja njena naročnost.

Kot takrat, ko je teta Malvina tako leseno in mrzlo pozdravila, bi tudi sedaj najhitreje potegnila izpred teh moških oči.

Semaniha sta Rijo s sinom, a mladi sin je imel izpočetka čuden občutek napram dečki.

Kaj naj stor?

— S takimi napol zreli punčkami je treba skrajno previdno ravnat!

Seveda je bil preveč dobro vzgojen, da bi pokazal svoje mnenje glede nje.

Dodim so sedeli pri mizi, je naslovil nanjo le par splošnih besed. Dajata mu je hitre, plave odgovore ter ni dvignila pogleda.

(Dalje prihodnjic)

O PARIŠKIH LOVCIH

V pariškem občinskem vestniku je bilo nedavno objavljeno opozorilo pariškem lovcom, dase to in to nedeljo ob 7. uri zjutraj konča lovpust in da je od tiste ure dalje dovoljen odstrel vsake živali. Izvzeti so samo fazani, ki se smejo streljati še v nedeljo, dne 21. septembra ob 19. ure zvečer. Opozorilo velja svedeno za se za seinski department, ki je tako gosto naseljen, da je dolgoveč pravi čudež in se nanj vržejo cele čete lovec. Fazana pa sreča le, ako ga je usodna zmota prisnela v ta preobljudeni kraj. Venjar se je na ta poziv par tisoč ljudi javilo za lovsko kartu v seinskem departmentu. Pariški listi tolmačijo to lovsko strast z veliko potrebitljivo pariških lovev. Ti so zadovoljni, da pa s puško sede na prezi cele ure in da sanjajo o ča-

sih, ko so po istih krajih francoski kralji še priejali gonje za jelini in mrjasci. Marsikomu je še všeč, da je iztrebljena ta nevarna zverina. Sploh doživi oni levec največji lovski dogodek, ki si je plesajoč čez plotove raztrgal nove hlate, kar je dokaz naporov, ki jih je mož prestal na lov. V ostalem, kdo bi krvolok, da bi sam pobijal zajee, ko jih v trgovini dobiš že lahko osnove. Saj tudi pečenjo jemo, pa nam ni treba klati svinjini pobijati goveda. Tako ljudomili so pariški lovci!

POSLEDICA NESLANE ŠALE

V nemškem mestecu Vaha ob reki Werri se je vrgla v vodo in utonila 17-letna delavka Augusta Scharfenberga. Samomor je povzročil mojster v tovarni, ki je sklical podrejena dekleta ter jim naznamnil, da bo ena izmed njih odpuščena. Pozval jih je, da vadijo in žreb je dočil Scharfenbergovo, ki je v obupu med opoldanskim domorom skočila v vodo in si vzela življenje. Popoldne se je izkazalo, da si je mojster dovolil le surovo šalo, da se zavaba nad mukami siromašnih delavk.

BREZPLACNI POUK

BOARD OF EDUCATION nudi brezplačen pouk, ki se žele naučiti angleški in hočče postati dravljani Zdrženih držav. Oglašate se za pojasmila v ljudski šoli štv. 127 East 41. cesta v petek zjutraj ob 10. do 12. soba štv. 308, all pa v pondeljek in sredo ob 1. do 5. seba 412.

SAKSER STATE BANK

52 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne.

Za večjo udobnost svojih klijentov, vsak pondeljek do 7. ure zvečer.

Poslujemo se vsi brez izjem, te stare in stanovitne domače banke.

Pravilice in pripovedke (Košutnik)

1. svetek	40
2. svetek	40
Popolniki	30
Poznavna Boga	30
Pirki	30
Povodenj	30
Praški Judek	25
Priša Harounskega glavarja	30
Priči med Indijanci	30
Preganjanje indijanskih majstorov	30
Potop, I. zv.	3
Potop, II. zv.	3
(Oba zvezka skupaj)	5.50
Razkrivniki Habsburžani	50
Rinaldo Rinaldin	50
Robinson	60
Robinson (Cruse)	1
Rdeča megi	75
Revolucija na Portugalskem	30
Roman treh srce	1
Rdeča vrtalica, opred	30
Rdeča kokarda	1.25
Slovenaki žalilice	40
Slovenaki Robinson, trd. vez.	75
Sueški invalid	35
Solnce in senec	65
Skozi Črno Indijo	50
Sanjska knjiga, mala	50
Sanjska knjiga, nova velika	90
Sanjska knjiga Arabika	1.50
Spake, humoristične, trda vez	90
Spomini Jugoslovanskega dobrovoljca 1914-18	1.25
Sredozemski, trd. vez.	50
Strahote vojne	50
Stiri smrti, 4. sv.	35
Smrt pred hido	65
Stanley v Afriki	75
Strup iz Judeje	75
Spomin znanega potovnika	1.50
Stritarjev Antropolog, brok	50
Sista Sestra, povest in Abruce	30
Sis medvedjega loveca, Potopljeni romanci	30
Strie Tomova koda	50
Student na maj. B. sv.	35
Sveti Notburga	35
Spisje, male povesti	35
Svitljanje (Govekar)	1
Stezoledee	30
Sonek Samotarje	35
Svetla not	30
Svetlobe in senec	1.20
Slike (Meško)	60
Slikovna knjižica:	
St. 1. (Ivan Albrecht) Ranjena gruda, lvsirna povest, 104 str., broširano	25
St. 2. (Rado Murnik) Na Bledu, izvirna povest, 181 str., broširano	50
St. 3. (Ivan Rožman) Testament, ljudska drama v 4 dej., broširano	3
St. 4. (Cvetko Golar) Poletne klasične izbrane pesmi, 184 str., broširano	50
St. 5. (Fran Milčinski) Gospod Fridolin Želma in njegova družina, večolomodne črtice I. 72 strani, broširano	25
St. 6. (Novak) Ljubosumnost	30
St. 7. Andersonevo pripovedke. Za slovensko mladino, privedila Utva, 113 str., broširano	35
Stev. 8. Akt. Stev. 11	75
St. 9. (Univ. prof. dr. Franc Weber) Problemi sodobne filozofije, 347 strani, broširano	70
St. 10. (Ivan Albreht). Andrej Terčina, riljeftna karikatura in minulosti, 55 str., broširano	25
St. 11. (Povel Golla) Poterške poslednice sanje, bodilna povest v 4 slikah, 84 str., broširano	35
St. 12. (Fran Milčinski) Mogečni prstan, narodna pravljica v 4 delanjih, 91 str., broširano	30
St. 13. (V. M. Garšin) Nadžda Nikoljevna, roman, poslovenil U. Žun, 112 str., broširano	30
St. 14. (Karli Englil) Demar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albini Ogrin, 226 str., broširano	30